

FEHÉR MEGYÉBEN IS MEGHIÚSÍTOTTA A TÉNYLEGES RESTITÚCIÓT A BÍRÓSÁG

Visszaállamosított Bánffy-vagyon

A Bánffy-örökösök abban bíznak, az Emberi Jogok Európai Bírósága rendezi a román állammal fennálló vagyonvitájukat, miután Maros megyéhez hasonlóan Fehér megyében is visszaállamosítottak földterületeket.

» KRÓNIKA

Újabb, korábban már visszaszolgáltatott Bánffy-vagyonokat szerzett vissza a román állam olyan perekben, amelyeket Dănuț Emil Hălălai Fehér megyei prefektus indított. A bukaresti kormány területi képviselője arra hivatkozva nyújtotta be keresetét, hogy az egykori tulajdonost, Bánffy Dániel volt mezőgazdasági minisztert 1952-ben vagyonekobbásra ítélte egy román népbíróság emberiesség elleni bűncselekményekre való uszítás vádjával. A perek helyzetéről az Agerpres hírügynökség adott hírt tegnap a Fehér megyei prefektusi hivatalról szerzett információkra hivatkozva.

Sorozatban megsemmisített birtoklevelek

A prefektúra keresete nyomán négy birtoklevelet jogerősen megsemmisítettek a bíróságok, három esetben alapfokon megnyerték a pert, de az örökösöknek még van fellebbezési lehetőségük. Az Agerpres közölte: a gyulafehérvári táblabíróság jogerősen megsemmisítette a Nagyenyed melletti Háperton faluban visszaszolgáltatott 45 hektár legelő és 23,75 hektár erdő 2009-ben kiállított birtoklevelét. A Fehér megyei törvényszék jogerősen megsemmisített egy Háperton határában fekvő 9 hektáros szántó, és egy Magyarlapád határában fekvő 40 hektáros szántóföld visszaszolgáltatása nyomán 2007-ben, illetve 2010-ben kiállított birtoklevelet. A beszámoló szerint a nagyenyedi bíróság első fokon elfogadta a prefektus keresetét három magyarlapádi erdőparcella visszaszolgáltatásának az érvénytelenítésére. Ezek együttes területe 35 hektár. Ezek a bírósági határozatok azonban még nem váltak jogerősekké.

Maros megyei előzmények

A Bánffy Dániel báró leszármazottjai által visszaigényelt vagyon tényleges visszaszolgáltatása ellen korábban a Maros megyei prefektus indított pert a volt román kommunista politikai rendőrség, a Szekuritáté Irattárát Vizsgáló Országos Tanács (CNSAS) által kibocsátott dokumentumra hivatkozva. A dokumentum szerint Bánffy Dániel vagyonát nem a kommunista rezsim államosította jogtalanul, hanem egy bírói döntés eredménye a vagyonekobbzás. A CNSAS dokumentuma a bukaresti törvényszék 1952. december 3-án hozott ítéletét tartalmazza, amely szerint Bánffy Dánielt 8 év kényszermunkára és 10 év polgári jogvesztésre, valamint teljes vagyonekobbzásra ítélik 1940 és 1944 között elkövetett emberiesség elleni bűncselekmények miatt. A Maros megyei prefektus által indított perben 2018 júliusában Giurgiuban kimondott ítélet visszajuttatta a román állam tulajdonába azt a több

Bánffy Farkas szerint a Fehér megyei pereket egyértelműen bukaresti nyomásra indították el

mint 9300 hektárnyi erdőt az erdélyi Ratosnya, Gödemesterháza és Palotailva környékén, amelyeket 2007-ben jogerősen visszaszolgáltattak Bánffy Dániel örökösöknek, azonban ténylegesen soha nem adtak át nekik.

A Bánffy-leszármazottak tavaly közleményben fejezték ki csalódottságukat, mert nem kaphatják vissza a Maros megyében államosított erdőiket. Amint akkor rávilágítottak: Bánffy Dániel vagyonát 1947–1948-ban államosították, így az 1952-es ítélet kimondásakor már nem volt vagyon, amit elkobozhatott volna tőle a román állam. Azt is hozzátették, hogy a volt miniszter ellen 1952-ben a kommunista koncepciók perben született elmarasztaló ítélet egy olyan ügyben, amelyben 1946-ban a kommunista befolyástól még független kolozsvári táblabíróság már jogerősen felmentő ítéletet mondott. Az örökösök szerint a perújítási kérelem bírósági befogadása is törvénytelen volt, hiszen erre a törvény csak akkor ad lehetőséget, ha

» „Jelenleg a strasbourgi bíróságon vagyunk a Maros megyei tízezer hektár erdő ügyében, és a nemzetközi eredmények alapján felújítjuk a Fehér megyei pereket is” – fogalmazott tegnap Bánffy Farkas.

olyan bizonyítékok kerülnek elő, amelyek a visszaszolgáltatás kinyilvánításakor nem voltak ismertek. Szerintük a Bánffy Dániel elleni 1952-es ítélet a visszaszolgáltatás kinyilvánításakor is ismert volt.

Európai jogorvoslatban bíznak a Bánffy-örökösök

A Bánffy-örökösök abban bíznak, hogy az Emberi Jogok Európai Bírósága rendezi a román állammal fennálló vagyonvitájukat. Erről Bánffy Farkas, Bánffy Dániel egyik örököse nyilatko-

zott az MTI-nek azt követően, hogy a Maros megyei erdők után több Fehér megyei birtokukat is visszaperelte a román állam. „Jelenleg a strasbourgi bíróságon vagyunk a Maros megyei tízezer hektár erdő ügyében, és a nemzetközi eredmények alapján felújítjuk a Fehér megyei pereket is” – fogalmazott tegnap Bánffy Farkas.

Hozzátette: a Fehér megyei perek egyértelműen bukaresti nyomásra indultak. Ezeket ugyanazokra az okokra hivatkozva újították fel, mint a Maros megyeit. „A perújítási beadványokban még a vesszőhibák is ugyanott vannak, tehát egyértelmű, hogy központsított támadás folyik ellenünk” – jelentette ki az örökös. Úgy vélte: Maros megyében politikai és gazdasági kérdés is volt, hogy a román állam nem engedte meg a közel tízezer hektáros erdő visszaszolgáltatását. És miután ott a román állam sikerrel járt a restitúció megakadályozásában, „bután nézne ki”, ha a visszaszerzett más, apróbb birtokok megmaradnának a Bánffy család tulajdonában – értelmezte a helyzetet Bánffy Farkas. „A családnak hozzá van szokva az ilyen támadásokhoz. Mi nem években, hanem évszázadokban gondolkozunk. A vagyon hol van, hol nincs, de előbb utóbb újra lesz” – tette hozzá.

Báró Bánffy Dániel (1893–1955) földbirtokos 1940-ben lett képviselő a magyar Országgyűlésben, az Erdélyi Párt színeiben. 1940. december 30. és 1944. március 22. között földművelésügyi miniszter volt a Teleki-, a Bárdossy-, és végül a Kállay-kormányban. A német biztonsági szervek 1944 októberében elfogták, mert bekapcsolódott a „kiugrási kísérlet” előkészületébe, a fogságból decemberben sikerült megszöknie. A kommunisták 1951-ben kitelepítették rózsadombi házából, 1952-ben pedig a bukaresti népbíróság távollétében vagyonekobbzásra és nyolcvévi kényszermunkára ítélte.

KISS JUDIT

» VEZÉRCIKK

Mi normális, mi nem az

Biztosan sokan hallották már a magyar abszurd humor egyik legjelesebb képviselőjeként ismert Laár András „alteregójának”, Besenyő Pista bácsinak a „Mi hülyeség, mi nem az” című, emberi mivoltunk fonákságait görbe tükörben láttató eszmefuttatását. Ebben szerfelett szellemesen, sziporkázó abszurd humorral rávilágít: nézőpont kérdése, hogy mit tekintünk „hülyeségnek”, és mit „normálisnak”, ha pedig relativizáljuk, kicsit messzebről szemléljük, más megvilágításba helyezzük a dolgokat, máris gyökeresen megváltozhat az olvasatunk a minket körülvevő világ történéseiről. Ha a gondolatot Romániára, a végtelen lehetőségek hazájára vonatkoztatjuk, kiderül, itt rengeteg mindennapi jelenség, megrögzött szokásrend tűnhet visszának – persze feltéve, ha ilyen szemmel nézzük. Másként teljesen megszokottnak, természetesnek hat. És fordítva: aminek a jóérzés által megszabott módon természetesnek kéne lennie, sokszor rendkívülinek, rendhagyónak számít.

Például kies tájainkon bizony-bizony hírértéke van annak, ha egy mintaértékű cselekedet „kilóg a sorból” és emiatt kerül a híradások reflektorfényébe. Ilyen mondjuk az, ha valaki nagyobb összeget tartalmazó pénztárcára bukkan, és csodák csodája, nem teszi zsebre, hanem szépen elsétál a rendőrségre, a hatósági segítségét kéri, juttassák vissza a pénzt a tulajdonosnak. Ez nem természetes, nem magától értetődő, hiszen a mi országunkban túlnyomórészt az „amit megfoghatok, csak nem hagyom ott” mentalitás a jellemző.

Hírértéke van annak is, ha nagyobb mennyiségű szemetet gyűjtenek össze önkéntesek a természetben. Romániában ugyanis, ahol építkezési vagy háztartási hulladékból származó szeméthyegyek virítanak úton, útfélen, erdőszélen, mezőszélen, patakparton, az számít rendhagyónak, követendő példának, ha összeszedik a hulladékot. Persze olykor az is bekerül a hírekbe, hogy törvénytelenül kidobott szeméthalmazt fedez fel valaki, a tettes kitérére azonban legtöbbször nem derül fény. És sajnos rengeteg elszórt hulladékkupac szép csendben a tájba simul, majd ott is marad hosszú évszázadokig. Aztán ott van a hálapénz „intézménye”. Mindenki tudja, a legtöbb ember számára természetes, hogy sok orvos elvárja és elfogadja a csúszópénzt a betegetől – annak ellenére, hogy az utóbbi időben jócskán megnőtt az egészségügyi dolgozók fizetése. És akkor jön egy kivételes eset. Történt, hogy a kisnyugdíjas mélyen a zsebébe nyúlt, hogy meghálálja a kezelést az orvosnak, akinek eleve nagyságrendekkel nagyobb, mondjuk a 20 ezer lejt is elérheti a havi keresete. És az orvos – úgy hírlik, megesezt Nagykarolyban – meglepő módon azt mondta: „nem fogadom el a figyelmességét, hiszen engem méltányosan megfizetnek a munkámért, önnek pedig kevés a nyugdíja”. Az eset bekerült a hírekbe, mert rendkívülinek hangzik, nem „normális” – holott tulajdonképpen annak kéne lennie.

Nos, ki-ki döntse el: mi normális, mi nem az. Mérlegeljen, vélekedjen, cselekedjen ennek megfelelően. Higgyük el, nagyon sok minden múlhat ezen: elvesztett pénztárcánk, bepiszkolt környezetünk sorsa, mentalitásunk alakulása. És a többi.

» RÖVIDEN

Nagy heroinfogás Máramaroszigeten

Nyolcvannégy kilogramm heroint találtak két holland állampolgár személygépkocsijában hétfőn a máramaroszigeti határátkelőnél – tájékoztattott a Szervezett Bűnözés és Terrorizmus Elleni Igazgatóság (DIICOT). A DIICOT ügyészei elrendelték a két holland állampolgár 24 órára őrizetbe vételét különösen veszélyes kábítószer behozatala miatt – írja az Agerpres hírügynökség. A két gyanúsított vasárnap reggel fél 10 körül jött be az országba Ukrajna felől, a máramaroszigeti határátkelőnél, egy német rendszámú személygépkocsival. A vámvizsgálat során kiderült, hogy a karosszérierében, az első ülések alatt kialakítottak egy rekeszt, amelyhez a jobb oldali utas széke alól lehetett hozzáférni. Itt 167 csomagot találtak a hatóságok, melyekben összesen 84,3 kg heroin volt. A gyanúsítottak egyike egy 29 éves nő, a másik pedig egy 44 éves férfi. Az ügyészek 30 napos előzetes letartóztatásukat kérték tegnap a Máramaros megyei törvényszéken.